

Міністерство освіти і науки України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-
ДОРОЖНІЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства

МАТЕРІАЛИ

X Міжнародної науково-практичної конференції
**«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦТВА»**

*присвяченої 50-тиріччю факультету управління та бізнесу
Харківського національного автомобільно-
дорожнього університету*

ТОМ 1

25 листопада 2016 р.

Харків
2016

УДК 33
ББК 65

У збірнику представлено матеріали X ювілейної Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку підприємництва», присвяченої 50-тиріччю факультету управління та бізнесу Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. Загалом на конференцію було подано 470 тез із 95 організацій України, Польщі, Литви, Болгарії та Словаччини.

Матеріали подано у авторській редакції. Редакційна колегія може не поділяти думки авторів. За достовірність даних відповідальність несуть автори. Матеріали призначено для користування широкого кола зацікавлених осіб – науковцями, викладачами вищих навчальних закладів, працівниками органів державної влади, підприємцями, студентами тощо.

Друкується за рішенням Ради факультету управління та бізнесу ХНАДУ
протокол № 3 від 17 жовтня 2016 р.

Редакційна колегія:

Голова:

Туренко А.М. – ректор ХНАДУ, доктор технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України

Заступники Голови

Богомолов В.О. – заступник ректора з наукової роботи ХНАДУ, доктор технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України;

Дмитрієв І.А. – декан факультету управління та бізнесу ХНАДУ, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України;

Іванілов О.С. – завідувач кафедри економіки підприємства ХНАДУ, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Члени оргкомітету:

Шинкаренко Володимир Григорович, д.е.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, заступник завідувача кафедри менеджменту ХНАДУ;

Криворучко Оксана Миколаївна, д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту ХНАДУ;

Маліков Володимир Васильович, д.н. держ. упр., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту ХНАДУ;

Горовий Дмитро Анатолійович, д.е.н., доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки ХНАДУ;

Ротомскіс Ірмантас, д.е.н., професор, заступник декана факультету економіки і управління фінансами, Державний університет Миколаса Ромериса;

Левандовскі Єжи Болеслав, д.е.н., професор, заступник декана факультету організації та управління, Лодзінський технічний університет;

Шершенюк Олена Миколаївна, к.е.н., доцент, завідувач кафедри економічної теорії та права ХНАДУ, відповідальний секретар конференції;

Шевченко Інна Юріївна, к.е.н., заступник завідувача кафедри економіки підприємства ХНАДУ, відповідальний секретар конференції.

Проблеми та перспективи розвитку підприємництва:
Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Харків, 25 листопада 2016 року). – Х.: ХНАДУ. – Т. 1. – 330 с.

© Колектив авторів,
2016

<i>Нетреба І.О.</i> КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	244
<i>Nikitina A.V.</i> CONTEMPORARY THEORY OF PORTFOLIO INVESTMENT UNDER CONDITIONS OF RISK AND GLOBALIZATION	246
<i>Носик О.М.</i> НАПРЯМИ ВІДТВОРЕННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	248
<i>Околович О.М., Дашо О.І.</i> КОНКУРЕНЦІЯ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ	250
<i>Оксенюк К.І., Шпетун В.І.</i> ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР СУЧАСНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	252
<i>Охрій Т.О.</i> МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	253
<i>Пакуліна А.А.</i> ЦІЛЬОВА СПРЯМОВАНІСТЬ І ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ СТРУКТУРИ	255
<i>Панченко Н.С.</i> КООРДИНАЦІЯ І РЕГУЛЮВАННЯ РУХУ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ В КОМУНІКАТИВНІЙ СТРУКТУРІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	258
<i>Побоченко Л.М.</i> ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ	260
<i>Подлужна Н.О.</i> МЕТОДИКА ЕКСПРЕС-ДІАГНОСТИКИ ДОСЯГНЕННЯ КРАЇНОЮ СТАНУ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ	262
<i>Полінкевич О.М.</i> ПРИЧИНИ НИЗЬКОГО РІВНЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ ТА ПОЛЬЩІ	264
<i>Попель С.А.</i> ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ПІД ВПЛИВОМ ФАКТОРІВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	266
<i>Постова В.В.</i> УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ	268
<i>Прокопенко О.В., Омеляненко В.А.</i> АНАЛІЗ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІКИ	270
<i>Пуксас А., Левченко Я.</i> УПРАВЛЕНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЙ АВТОТРАНСПОРТНОЙ ОТРАСЛИ	272

Що стосується групи соціокультурних факторів, то до них слід віднести: стан ринку праці; розвиток у країні науково-дослідних інститутів; рівень стимулювання інноваційної діяльності з боку держави; соціальну відповідальність підприємства перед суспільством; соціокультурні цінності і традиції. Варто зазначити, що в останні роки зростає запит суспільства на інноваційні продукти, що підвищує вагомість такого фактора, як соціальна відповідальність підприємств перед суспільством. Особливе значення має фактор соціокультурних цінностей і традицій, оскільки він характеризується переважно духовними аспектами життєдіяльності персоналу (культура того чи іншого народу, його традиції, ідеологія, релігія тощо). Вони взаємопов'язані з виробничо-економічними факторами, взаємовизначають один одного.

До групи нормативно-правових факторів належать нормативно-правова база і рівень захисту інтересів підприємств-новаторів. Вони визначають правову основу інноваційного розвитку промислових підприємств та формують механізми здійснення інноваційної діяльності, розвитку і поширення інновацій.

На сьогодні нормативно-правові фактори дестимулююче впливають на рівень інноваційного потенціалу вітчизняних підприємств, що спричинено нестабільною політичною ситуацією в країні, а також недосконалістю, фрагментарністю, декларативністю та неузгодженістю сучасного законодавства в інноваційній сфері з іншими розділами законодавства.

До екологічних належать фактори, що визначають вплив результатів інноваційної діяльності на довкілля. До цієї групи потрібно віднести: раціональне використання ресурсів; вплив інноваційних продуктів на довкілля; застосування альтернативних джерел енергії; ведення інноваційної діяльності із дотриманням екологічних стандартів; утилізацію відходів інноваційного виробництва тощо.

Варто зауважити, що попри різноспрямованість факторів зовнішнього середовища вони перебувають у тісному взаємозв'язку і значною мірою впливають на інноваційний потенціал промислового підприємства.

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ

Постова В.В.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Інноваційний розвиток машинобудівних підприємств обумовлений необхідністю постійного підвищення їх конкурентоспроможності, а також визначає можливості подальшого стійкого та поглибленого зростання, підтримання та забезпечення прибутковості.

Інноваційний розвиток машинобудівних підприємств є безперервним процесом комплексної взаємодії матеріально-ресурсної, виробничо-технологічної, науково-технічної, маркетингової та інвестиційної активності, від яких залежать особливості здійснення інноваційних процесів та які впливають на ефективність розвитку підприємства.

Обґрунтування організаційно-економічних засад управління інноваційним розвитком машинобудівних підприємств сприятиме практичному використанню інтелектуального потенціалу підприємства з метою забезпечення потреб ринку у конкурентоспроможній продукції та послугах. Формування засад організаційного та економічного забезпечення системи управління інноваційного розвитку підприємства повинно бути першочерговим управлінським рішенням керівництва, використання якого дасть змогу сформувати й реалізовувати конкретну послідовність заходів, що спрямовані на стійкий, перспективний інноваційний розвиток [1, с. 225].

Організаційне забезпечення інноваційної діяльності є важливим джерелом економії обмежених фінансових ресурсів та створення додаткових конкурентних переваг, що особливо актуально для вітчизняних підприємств. Під організаційним забезпеченням розуміють комплекс структур і правил, які створюють умови для нормального протікання інноваційних процесів, реалізації планів, підтримки функціонування системи на необхідному рівні за рахунок забезпечення необхідними ресурсами, організації взаємозв'язків між окремими елементами та ліквідації відхилень, що можуть виникати у системі [3, с. 61]. Інноваційні процеси на підприємстві містять у собі складний механізм здійснення досліджень, розробок, виробництва та збуту інноваційної продукції. Для розробки ефективної системи управління цими процесами необхідно побудувати на якісному рівні її організаційне забезпечення, що дозволить з більшою результативністю досягати поставлених цілей [2].

Організаційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства передбачає створення такої організаційної структури, що буде відповідати загальним цілям підприємства. Це означає, що реалізація процесу організаційного забезпечення інноваційного розвитку не є відокремленою підсистемою зі своїми внутрішньосистемними цілями, вона підпорядкована розв'язанню завдань, які випливають із цілей функціонування підприємства. Організаційне забезпечення значною мірою залежить від взаємодії та координації діяльності підрозділів, функціонально пов'язаних із інноваційною діяльністю. Організація взаємодії функціонально пов'язаних із інноваційною діяльністю підприємства підрозділів є частиною організаційного забезпечення інноваційного розвитку підприємства. Ця взаємодія повинна здійснюватися на основі формально встановлених і неформальних організаційних зв'язків між елементами організаційної системи підприємства [4, с. 7].

Для забезпечення ефективного інноваційного розвитку керівництво підприємств повинно постійно корегувати та перебудовувати організаційне забезпечення відповідно до зміни факторів зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства.

Тому важливою умовою функціонування системи управління інноваційним розвитком підприємства є гнучкість та динамічність організаційного забезпечення даної системи, що дозволять оперативно враховувати такі зміни.

До факторів зовнішнього середовища можна віднести конкурентне середовище, політичну ситуацію, стан ринку, розвиток технологій, підприємницький фактор.

До факторів внутрішнього середовища належать наявність кваліфікованого персоналу, ступінь зносу обладнання на підприємстві, ефективність організаційної структури, матеріальне забезпечення.

Література:

1. Лакіза В.В. Організаційно-економічне забезпечення функціонування підприємства / В.В. Лакіза, К.Я. Качмар // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – № 21 (8). – С. 225-229.

2. Лігузова В.О. Організаційне забезпечення бюджетування інноваційних процесів на підприємстві [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3456&p=1>.

3. Островерхова Г.В. Сутність і структура організаційного забезпечення інноваційної діяльності / Г.В. Островерхова // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»: зб. наук. праць. – Харків: НТУ «ХПІ». – 2012. – Вип. 6. – С. 59-67.

4. Радіонова Н.Й. Організаційно-економічне забезпечення управління інноваційним розвитком машинобудівного підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора економ. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (підприємства машинобудівної та металургійної галузей)» / Н.Й. Радіонова. – Луганськ, 2010. – 19 с.

АНАЛІЗ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІКИ

*Прокопенко О.В., д.е.н., професор
Сумський державний університет;
Академія техніко-гуманітарна (м. Бельско-Бяла, Республіка Польща)
Омельяненко В.А., к.е.н., асистент
Сумський державний університет*

Конкурентоздатність країн визначається лідерством традиційних галузей, що генерують прибуток для інвестування в нові технології.

В інформаційну еру конкурентоздатність країни та її безпека все більше обумовлені факторами довгострокового характеру, зокрема інноваційними.

В умовах поглиблення інтеграції та формування міжнародних корпорацій економічні системи країн, що не ввійшли в глобальні технологічні ланцюжки, деградують.

Важливого значення набуває при цьому державна політика, що в умовах ринкової економіки передбачає переважно стимулювання впровадження нових технологій. У звіті [2], спираючись на показники екологічних впливів, енергоспоживання і виробництва, були визначені критерії ефективності інновацій:

МАТЕРІАЛИ

X Міжнародної науково-практичної конференції «ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА»

*присвяченої 50-тиріччю факультету управління та бізнесу
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету*

ТОМ 1

25 листопада 2016 р.

Відповідальний за випуск

І.Ю. Шевченко

Підписано до друку _____ Формат _____ Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman Суг. Віддруковано на ризографі
Ум.друк. арк. _____ Обл.-вид. арк. _____

ВИДАВНИЦТВО

Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

**Видавництво ХНАДУ, 61002, Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25.
Тел. /факс: (057)700-38-64; 707-37-03, e-mail: rio@khadi.kharkov.ua**

Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики, телебачення та
радіомовлення України про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції, серія ДК № 897 від 17.04 2002 р.